6. Innovation District IT Park. URL: https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research/it-park/
7. Technopolis Group. (2022). Science Parks and Areas of Innovation in Europe.
8. World Bank. (2021). Innovation Policy Platform. URL: www.innovationpolicyplatform.org

Халатур С. М.,
д.е.н., професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
Дніпровський державний аграрно-економічний університет (м. Дніпро)

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Фінансові аспекти сталого розвитку аграрного сектору України набули особливої актуальності в умовах сучасних економічних та екологічних викликів, що зумовлюють необхідність перегляду традиційних моделей фінансування сільськогосподарських підприємств і впровадження інноваційних підходів для забезпечення довгострокової стабільності та конкурентоспроможності галузі. Сьогодні аграрний сектор виступає не лише як один із традиційних компонентів економіки, а й як стратегічно важлива галузь, здатна створювати додаткову вартість, стимулювати розвиток суміжних секторів економіки та забезпечувати продовольчу безпеку країни. Саме тому фінансові аспекти цього напрямку розвитку набувають вирішального значення, оскільки вони визначають можливості залучення інвестицій, оптимізації витрат, впровадження інновацій і дотримання принципів екологічної відповідальності.

Одним із ключових завдань у контексті сталого розвитку є забезпечення доступу аграрного сектору до фінансових ресурсів, необхідних для модернізації виробництва, впровадження технологічних інновацій та підвищення ефективності використання природних ресурсів. При цьому важливо враховувати, що традиційна модель фінансування, яка базується на короткострокових кредитах і субсидіях, часто не дозволяє аграрним підприємствам адаптуватися до швидких змін ринкових умов і глобальних тенденцій. Сучасні фінансові інструменти, такі як довгострокове кредитування, зелені облігації, спеціалізовані інвестиційні фонди та публічно-приватне партнерство, можуть стати потужним каталізатором для перетворення аграрного сектору України у стійку та екологічно чисту галузь. Такий підхід вимагає не лише розуміння специфіки аграрного виробництва, але й глибокої адаптації фінансових стратегій до потреб екологічної безпеки, інноваційного розвитку і соціальної відповідальності.

Підвищення фінансової грамотності аграрних підприємств та розробка спеціалізованих навчальних програм для управлінців сільськогосподарських

підприємств є ще одним важливим напрямком у контексті сталого розвитку. Сучасний аграрний сектор потребує нових підходів до управління фінансовими ресурсами, що дозволяють не лише оперативно реагувати на зміни ринкових умов, але й планувати довгострокові інвестиції у розвиток виробництва, збереження біорізноманіття та впровадження інноваційних рішень. Зокрема, важливим є впровадження системи фінансового аналізу, яка дозволяє оперативно оцінювати економічну ефективність використання ресурсів, контролювати витрати і прогнозувати прибутковість аграрного підприємства. Такий підхід сприяє створенню сприятливого інвестиційного клімату в галузі та відкриває нові можливості для співпраці між державними структурами, банківськими установами та приватним сектором.

Інтеграція екологічних та соціальних аспектів у фінансове планування аграрного сектору є невід'ємною складовою концепції сталого розвитку. Зокрема, фінансова підтримка проектів з відновлення та збереження природних ресурсів, впровадження технологій переробки відходів, використання відновлюваних джерел енергії – все це сприяє не лише економічній ефективності, але й покращенню екологічної ситуації в регіонах з інтенсивною сільськогосподарською діяльністю. Водночас, соціальна складова фінансової політики передбачає забезпечення умов для підвищення рівня життя місцевого населення, створення робочих місць, підтримку малих та середніх підприємств у сільській місцевості. Стійкий розвиток аграрного сектору можливий лише тоді, коли фінансові інструменти враховують як економічні, так і соціальні потреби регіонів, де розташовані основні об'єкти сільськогосподарського виробництва.

Ключовим чинником у формуванні фінансових аспектів сталого розвитку є взаємодія між державою, фінансовими установами та аграрними підприємствами. Створення спеціалізованих фінансових структур, орієнтованих на аграрний сектор, дозволяє оптимізувати процес залучення інвестицій та розподілу фінансових ресурсів. Такі структури можуть виступати у ролі посередників між банківськими установами, міжнародними фінансовими організаціями та суб'єктами аграрного виробництва, забезпечуючи прозорість та ефективність використання залучених коштів. Крім того, важливим аспектом є впровадження сучасних технологій фінансового менеджменту, що дозволяють автоматизувати процеси обліку, аналізу та планування бюджету підприємств, що значно підвищує оперативність прийняття управлінських рішень.

Не менш важливим аспектом є розвиток фінансових інструментів для підтримки малого та середнього бізнесу у сільській місцевості. Аграрний сектор України характеризується високою фрагментацією, що створює умови для розвитку численних дрібних господарств. Однак саме ці суб'єкти часто стикаються з проблемою обмеженого доступу до фінансових ресурсів, що ускладнює їх здатність впроваджувати інновації та модернізувати виробництво. Забезпечення кредитних ресурсів на пільгових умовах, підтримка через державні програми та створення кооперативних структур може сприяти консолідації ресурсів та підвищенню конкурентоспроможності дрібних аграрних суб'єктів. Такий підхід дозволить не лише збільшити виробничий потенціал, але й

забезпечити рівновагу між великими та малими підприємствами у сільському господарстві.

Фінансові аспекти сталого розвитку аграрного сектору України є ключовим фактором його довгострокової ефективності. Інтеграція фінансових, екологічних та соціальних інструментів сприятиме гармонійному розвитку галузі, підвищенню її конкурентоспроможності та збереженню природних ресурсів.

Цюцюра Л. Г.,
викладач;
Ржищівський індустріально-педагогічний фаховий коледж (м. Ржищів)

РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Управлінський контроль є одним із найважливіших елементів системи управління підприємством. Його роль у діяльності суб'єкта господарювання перманентно зростає і посилюється. Провідні світові компанії вже багато років вдало використовують різні варіації організації та методики управлінського контролю для здійснення господарської діяльності [1]. Контроль – це функція управління, що забезпечує досягнення кінцевих цілей, поставлених організацією, і дозволяє реалізацію прийнятих стратегічних рішень. Використовуючи механізм зворотного зв'язку, керівництво організації встановлює правильність прийнятих рішень і визначає потребу в їх коригуванні – і це все завдяки контролю.

Контроль – це функція управління, що забезпечує досягнення кінцевих цілей, поставлених організацією, і дозволяє реалізацію прийнятих стратегічних рішень. Використовуючи механізм зворотного зв'язку, керівництво організації встановлює правильність прийнятих рішень і визначає потребу в їх коригуванні – і це все завдяки контролю.

Внутрішні та зовнішні користувачі мають відносно високий попит на систему управлінського контролю, бо це додатковий інструмент збереження майна та інвестицій. Ось чому важливо, щоб підприємства удосконалювали систему внутрішнього управлінського контролю, яка має бути єдиним цілим із бухгалтерським обліком.

Питанням управлінського контролю у своїх роботах приділяли увагу такі вітчизняні вчені, як Т.А. Бутинець, Р.О. Савченко, М.А. Болюх, Л.І. Шадурська, М.Д. Корінько та інші. Однак низка питань потребує детального вивчення та дослідження []. На сьогоднішній день державний та відомчий контроль, контроль зовнішніх користувачів посідає більш вагоме місце в діяльності підприємства, ніж управлінський внутрішньогосподарський контроль. Це потребує змін.